

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1950/2015
25.11.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца С.Р. из Б., чији је пуномоћник Д.П., адвокат из Б., против тужене Републике Србије, Министарство правде РС, коју заступа Републичко јавно правобранилаштво из Београда, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3263/13 од 10.06.2013. године, у седници одржаној 25.11.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3263/13 од 10.06.2013. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 23430/11 од 25.12.2012. године у ставу првом изреке тако што се обавезује тужена Република Србија, Министарство правде, да тужиоцу С.Р. на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе плати 1.000.000,00 (једанмилион) динара са законском затезном каматом почев од 25.12.2012. године до исплате у року од 15 дана од дана пријема под претњом извршења.

Преко досуђеног износа, за износ од још 2.150.000,00 (двамилионастопедесетхиљада) динара (износ који је досуђен нижестепеним пресудама) тужбени захтев се **ОДБИЈА** као неоснован.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 23430/11 од 25.12.2012. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе плати 3.150.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 25.12.2012. године до исплате. Ставом другим изреке, преко досуђеног износа тужбени захтев је одбијен. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3263/13 од 10.06.2013. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу један и три изреке.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права позивајући се на члан 395. ЗПП.

Апелациони суд у Београду је решењем РЗ 133/15 од 09.09.2015. године предложио одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној јер је побијана одлука супротна другој одлуци апелационог суда у истој чињеничној и правној ситуацији.

Врховни касациони суд је прихватио одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 399. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је преко правосудних органа власти против тужиоца покренула кривични поступак због основане сумње да је он у саизвршилаштву извршио више кривичних дела и у оквиру тог поступка који се водио пред Посебним одељењем Окружног суда у Београду тужиоцу решењем од 01.07.2006. године одређен притвор. Притвор је трајао до 11.05.2007. године када је донето решење о укидању притвора. Правноснажном пресудом Окружног суда у Београду од 23.01.2009. године тужилац је условно осуђен на казну затвора за извршено кривично дело фалсификовање службене исправе, док је у преосталом делу ослобођен оптужбе да је у саизвршилаштву извршио више кривичних дела злоупотребе службеног положаја. Тужилац је укупно у притвору провео 315 дана. Правноснажном пресудом изречена му је условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се казна неће извршити уколико окривљени у року од две године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, као и да ће се у случају опозива условне осуде у утврђену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 30.06.2006. до 11.05.2007. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да се тужилац налазио у притвору због кривичног дела за које је ослобођен од оптужбе, због чега је тужена одговорна за накнаду штете на основу члана 560. Законика о кривичном поступку. Оцењујући дужину трајања притвора, лоше затворске услове, врсту кривичног дела које је било предмет истраге, животно доба тужиоца и његово породично стање, занимање и углед који је уживао као стручњак у области финансија, средина у којој је живео, натписе у штампи и интересовање јавности током кривичног поступка и неприхватање тужиоца у радној средини и месту пребивалишта, нижестепени судови су закључили да тужиоцу припада правична накнада у износу од 3.150.000,00 динара која је одмерена на основу члана 200. ЗОО у вези са чланом 224. ЗПП.

Основано се у ревизији указује да је приликом олучивања о накнади нематеријалне штете погрешно примењено материјално право.

Закоником о кривичном поступку ("Службени гласник РС" бр. 58/04... 76/10) одредбом члана 560. став 1. прописано је да право на накнаду штете припада лицу које је било у притвору а није дошло до покретања кривичног поступка или је поступак обустављен правноснажним решењем или је правноснажном пресудом ослобођено од оптужбе или је оптужба одбијена (тачка 1), које је у притвору провело дуже времена него што траје казна затвора на коју

је осуђено (тачка 4). По члану 409. истог законика тужилац може у току главног претреса, ако оцени да изведени докази указују да је чињенично стање другачије од оног изнетог у оптужници, изменити оптужницу или предложити да се главни претрес прекине ради припремања нове. По члану 410. ако се у току претреса открије раније учињено кривично дело оптуженог, веће ће по оптужници овлашћеног тужиоца, која може бити и усмено изнесена, проширити главни претрес и на то дело или одлучити да се за то дело посебно суди.

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске одредбе, по оцени овог суда, тужилац нема право на накнаду штете коју су утврдили нижестепени судови. Ово из разлога што је кривични поступак против тужиоца у коме је након одређивања притвора проширена оптужница за више кривичних дела, правноснажно окончан осуђујућом пресудом којом му је утврђена казна затвора на шест месеци уз урачунавање времена проведеног у притвору. Међутим, обзиром да је тужилац провео у притвору више времена од оног на који му је утврђена казна затвора, за тај временски период је неосновано лишен слободе па има право на накнаду нематеријалне штете по члану 560. тачка 4. Законика о кривичном поступку.

Имајући у виду све околности случаја, дужину трајања притвора, лоше затворске услове, врсту кривичног дела које би било предмет истраге, животно доба тужиоца и његово породично стање, занимање и углед који је уживао као стручњак у области финансија, средине у којој је живео, натписе у штампи и интересовање јавности током кривичног поступка, неприхватање тужиоца у радној средини и месту пребивалишта, по оцени Врховног касационог суда тужиоцу припада накнада у износу од од 1.000.000,00 динара. Због тога су нижестепене пресуде преиначене и тужиоцу досуђен овај износ, а у осталом делу тужбени захтев тужиоца одбијен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Љубица Милутиновић,с.р.**